

S polemičnim dialogom proti uničevanju socialne države in ignoriranju strokovne etike

Številka vsebuje prispevke, ki zagotovo vabijo bralce in bralke h kritičnemu razmisleku. V na videz nepovezanih vsebinah, tematsko, metodološko in tudi slogovno zelo različnih prispevkih lahko opazimo angažiranost avtorjev ter njihovo neposredno in polemično pisanje o obravnavanih problemih.

Reorganizacija centrov za socialno delo je tema, ki že nekaj let razburja strokovno javnost, tako rekoč vse od napovedi leta 2013, ko smo se prvič javno o tem pogovarjali na 5. kongresu socialnega dela. Z dejansko uveljavitvijo pred letom in pol pa se je pokazala vsa silovitost uničevanja avtonomije socialnega dela. Avtorji Tamara Rape Žiberna, Janko Cafuta, Aleš Žnidar in Vito Flaker v članku z naslovom »Začetna analiza stanja po izvedeni reorganizaciji – Skupščina kot oblika aktivističnega raziskovanja za izboljšanje delovanja centrov za socialno delo« predstavijo preliminarno analizo dosedanjih učinkov reorganizacije in ugotavljajo večjo centralizacijo in birokratizacijo dela, ignoriranje stroke socialnega dela, kadrovske podhranjenosti in izgorevanje zaposlenih. Čeprav bi pričakovali, da se bo za spremljanje in raziskovanje procesa reorganizacije zanimalo resorno ministrstvo, ki reorganizacijo vodi, pa lahko z razočaranjem ugotavljamo, da edine pobude za resno raziskovanje učinkov reorganizacije prihajajo od strokovnjakov in strokovnjakinj iz prakse in samoiniciativnih raziskovalk in raziskovalcev na Fakulteti za socialno delo. Raziskovalni prispevek avtorjev je zato še toliko pomembnejši in ga je hkrati mogoče brati tudi kot strateški načrt, saj sistematično predstavi vse ključne točke potrebnega odziva na nastalo situacijo in nakazuje ključne aktivnosti, potrebne, da se ustavi načrtno uničevanje socialne države in ignoriranje strokovne etike in popravi škodo, ki je nastala zaradi dehumanizacije tako zaposlenih kot uporabnikov storitev socialnega varstva.

V naslednjem članku Srečo Dragoš razpravlja o eroziji religioznosti v slovenskem javnem mnenju in med študent(kam)i socialnega dela. Na podlagi primerjav dostopnih statističnih podatkov iz raziskav slovenskega javnega mnenja in podatkov iz anketiranja študentk Fakultete za socialno delo, vpisanih pri izbirnem predmetu Religija in socialno delo, razpravlja o možnih razlogih za razlike v stališčih v obeh populacijah, spremembah trendov na področju religioznosti in interpretira proces sekularizacije, ki ga zaznava v dveh procesih, in sicer v demonopolizaciji religijskih institucij in individualizaciji verskih prepričanj. V članku zapiše, da ima opisani verski profil študentk in študentov Fakulteta za socialno delo ugoden vpliv na poklicno etiko socialnega dela, saj meni, da velika sekulariziranost ne sproža antiverske averzije,

hkratni odmik od religijske dogmatike pa izostri posluš za individualno pomembnost verske razsežnosti.

V izvirnem znanstvenem članku z naslovom »Žepnina kot sredstvo proti revščini in socialni izključenosti mladostnikov in mladostnic« avtorica Jasmina Jerant piše o pomenu dobrodelnega projekta Botrstvo. Avtorica je v poglobljenih intervjujih z desetimi slovenskimi najstnicami in najstniki, ki prejemajo denarno socialno pomoč, odkrivala, kaj zanje pomeni 30 evrov žepnine na mesec. Pomembno sporočilo njenega prispevka je v ugotovitvi, da denarni transfer sicer pomaga pri spoprijemanju s socialno izključenostjo mladih, a ne zmanjšuje revščine na dolgi rok. Predlaga povišanje višine denarnega prejemka, ki bi pripadal prejemnicam in prejemnikom transferja, in zagovarja uveljavitev univerzalnega temeljnega dohodka, ki bi destigmatiziral prejetje denarnih pomoči.

V niz znanstvenih člankov sodi izvirni prispevek Tadeje Knez z naslovom »Vpliv modernistične miselnosti na razvoj postmoderne socialnega dela«. Avtorica na podlagi teorij glavnih postmodernih avtorjev izdelala, kot sama zapiše, kritično refleksijo o modernistični in postmoderni filozofiji in o rojstvu konstruktivistične miselnosti in na podlagi ključnih sklepov razpravlja o pomenu teh idej za stroko socialnega dela. Na podlagi njene razprave lahko sklepamo, da je glavna moč postmoderne refleksije v razgaljanju avtoritarnih vednosti – to je zgodovinsko omogočilo razkrivanje vzvodov družbenih neenakosti, kot je zajeto tudi v generičnem zapisu socialnega dela, ki si prizadeva za socialno pravičnost. A ne le za stroko socialnega dela, tudi v perspektivi razvoja družbe so pomembne njene misli v sklepnem delu članka, ko razmišlja, da mora pluralizem in epistemološke raznovrstnosti, ki jih uveljavlja postmoderna interpretacija realnosti, nujno spremljati sposobnost za dialog in dogovarjanje, če želimo upati na mir in sožitje v družbi.

V strokovnem članku Janje Lamberger o čustvenih zlorabah otrok ob ločitvi staršev avtorica opozori, da čustvena zloraba sodi v kategorijo psihičnega nasilja in da na centrih za socialno delo obstajajo protokoli ravnanja v teh primerih. V raziskavi, ki jo predstavi na manjšem vzorcu sodelujočih, poizveduje, kakšne izkušnje imajo strokovne delavke na centrih pri zaznavanju teh zlorab in s kakšnimi metodami dela se na problem odzovejo.

Sledita še dva prispevka. Avtorica Petra Videmšek poroča o poteku usposabljanja za supervizorje in supervizorke v socialnem varstvu, ki ga kot akreditiran program izvajamo na Fakulteti za socialno delo od leta 2018. Anže Jurček pa nas s knjižno recenzijo monografije *Strokovna identiteta in socialno delo*, ki jo je uredil Stephen A. Webb, povabi k branju.

Vera Grebenc, maj 2020